

ної практики, де визначається лише перелік обов'язкової до висвітлення інформації із зазначенням її оцінки без вказівки форми, моделі та формату представлення інформації, вітчизняні фінансові звіти подані додатком до відповідних стандартів і носять обов'язковий характер подання зазначеної моделі та форми.

Отже, глобальні зміни у світовому середовищі вимагають адекватних змін від системи бухгалтерського обліку та формують потребу в забезпеченні універсальності та якості світової мови бізнесу. Удосконалення вітчизняної системи бухгалтерського обліку на основі гармонізації створить об'єктивні умови прискорення позитивних процесів щодо розвитку бізнесу в Україні. Водночас, враховуючи позитивний вплив глобалізації на розвиток вітчизняної системи бухгалтерського обліку, потрібно також враховувати потреби національні, в іншому випадку розвиток бухгалтерського обліку в Україні буде здійснюватися у протилежному напрямі.

*Гришко Н. В.,
д-р екон.наук, професор, завідувач кафедри обліку та аудиту,
Чан Дай Лонг,
аспірант кафедри обліку та аудиту,
Донбаський державний технічний університет, м. Алчевськ*

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ВИТРАТ ВУГЛЕДОБУВНОГО ПІДПРИЄМСТВА В КОНТЕКСТІ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ

В інформаційному забезпеченні управління підприємством за обліковими показниками велику роль відіграє облік витрат на виробництво. Але останнім часом облік витрат на виробництво продукції піддається критичним оцінкам, пропонуються суттєві його зміни.

Специфіка виробничих процесів підприємств окремих галузей зумовлює необхідність упровадження галузевих інструкцій з бухгалтерського обліку для покращення ефективності обліку витрат на вітчизняних підприємствах.

Слід звернути увагу на особливості обліку витрат на вугільних підприємствах, які зумовлені специфічністю технологічних процесів, а саме: гірничо-капітальні роботи, гірничо-підготовчі, експлуатаційно-розвідувальні, нарізні роботи, безпосередній видобуток вугілля. Тому слід визначити класифікацію витрат і для підприємств вугільної галузі. Виникає необхідність відійти пев-

ною мірою від діючої системи класифікації та обліку виробничих витрат підприємства.

Ці витрати доцільно групувати залежно від виробничого споживання тих факторів, якими вони зумовлені, в розрізі чотирьох груп статей: витрати на утримання й експлуатацію засобів праці; витрати матеріальних ресурсів для технологічних цілей; витрати на оплату праці і здійснення соціальних заходів; витрати на організацію, обслуговування й управління виробничими процесами.

В **першу групу** слід об'єднати витрати на утримання та експлуатацію виробничих засобів: амортизація машин і обладнання, виробничих будівель і споруд, усі інші витрати.

Доцільно деталізувати першу групу витрат на статті:

1) амортизація засобів праці:

— основні машини і обладнання (гірничо-капітальні виробітки, очисні комбайни, струги, конвеєри, комплекси), транспортні засоби;
— спеціалізовані будівлі й споруди, передаточні пристрої;
— малоцінні та швидкозношувані предмети;

2) експлуатація обладнання (допоміжні матеріали, які використовуються на утримання обладнання; вартість електроенергії на приведення в дію вугільних комбайнів, конвеєрів, насосів, вентиляторів та іншого виробничого обладнання; основна і додаткова заробітна плата робочих, що обслуговують виробничі обладнання: наладчика, електромонтера, слюсаря, машиніста тощо; відчислення на соціальне страхування від суми зарплати цих робочих);

3) поточний ремонт обладнання й транспортних засобів (вартість запасних частин, кабелів, стрічки конвеєрної, ланцюгів, риштаків і конвеєрів та інших матеріалів для ремонту обладнання; заробітна плата і відрахування на соціальне страхування ремонтних робітників; монтаж і демонтаж комплексів; вартість послуг електромеханічних майстерень, інших спеціалізованих організацій);

4) інші витрати на утримання й експлуатацію обладнання, які не ввійшли у попередні статті.

До **другої групи** слід віднести витрати матеріальних ресурсів для технологічних цілей і деталізувати на статті: 1) допоміжні матеріали (лісні матеріали, вибухові речовини, детонатори, закладні матеріали, рейки, кріплення, риштаки, кріпні металеві й залізобетонні, труби водопровідні й повітряно-провідні металеві, труби вентиляційні резинові, сталеві канати, акумуляторні батареї тощо); 2) паливо (масла, емульсії, паливо); 3) електроенергія; 4) послуги виробничого характеру (ВТУ та залізничного транспорту: по вивозу вугілля й породи, по доставці вугілля на переробку; автотранспорту).

Третя група має охоплювати витрати не тільки на оплату праці, а й на всі інші витрати, зумовлені використанням робочої сили і може включати статті: 1) витрати на основну заробітну плату виробничих працівників; 2) витрати на додаткову заробітну плату (надбавки й доплати, оплата відпусток, премії, винагороди тощо); 3) суми відрахувань на соціальні заходи; 4) охорона праці робітників; 5) витрати на медичні й санітарні заходи.

До **четвертої групи** входять витрати на організацію, обслуговування, управління виробничими процесами на шахті і їх слід розділяти на статті:

1) витрати на організацію виробництва (збір на геологорозвідувальні роботи, витрати на топографічні та маркшейдерські роботи, витрати на рекультивацию земель, витрати на гасіння породних відвалів, витрати по відведенню земель, платежі за спеціальне використання водних ресурсів, платежі за користування надрами, збір за забруднення навколишнього середовища, комунальний податок, транспортний податок тощо);

2) витрати на обслуговування виробництва (витрати на ремонт основних засобів загальновиробничого призначення, витрати допоміжних цехів; вартість матеріалів, електроенергії, що використовується у виробничо-технічних потребах; амортизація основних засобів загальновиробничого призначення; витрати по технічному контролю якості вугільної продукції, витрати по переробці вугілля на фабриках тощо);

3) витрати на управління виробництвом (витрати на заробітну плату апарату управління підрозділами й дільницями, нараховані премії, матеріальна допомога, винагорода таким працівникам, суми відрахувань на соціальні заходи).

Витрати чотирьох груп витрат є водночас центрами витрат, що створюють інформаційну базу для організації центрів відповідальності.

Делиболтоян А. Э.,

*аспірант кафедри бухгалтерського обліку і аудиту,
Кубанський державний університет, м. Краснодар, Росія*

БУХГАЛТЕРСКИЙ УЧЕТ АМОТИЗАЦИИ: СОВРЕМЕННЫЕ ТЕНДЕНЦИИ

В условиях плановой экономики бухгалтеры признавали *допущение*, зародившееся в Древнем мире и впервые нашедшее закрепление в системе счетов двойной бухгалтерии в эпоху средне-